



## Yttrande över delbetänkandet En säker och tillgänglig statlig e-legitimation (SOU 2023:61)

### Synpunkter

Syftet med förslaget om en statlig e-legitimation är att tillse att Sverige lever upp till förslagen i den reviderade så kallade eIDAS-förordningen från EU. Helsingborgs stad tillstyrker betänkandets förslag, men vill framföra några synpunkter på innehållet i förslagen.

### En statlig e-legitimation

Helsingborgs stad använder idag e-legitimationerna BankId, Freja Eid Privat och ForeignID för säker åtkomst till kommunens e-tjänster. Med dessa e-legitimationer täcker Helsingborg stad de flesta medborgare som ska nyttja kommunens e-tjänster. Behov finns av en e-legitimation för invånare som saknar personnummer eller samordningsnummer, samt en statlig tjänstelegitimation som fungerar för alla kommuner och myndigheter.

De e-legitimationer som finns på marknaden idag täcker de behov som Helsingborg stad har för att kunna erbjuda säker inloggning i stadens e-tjänster för invånare.

### Flertalet använder BankId

Användare är vana vid att ha sin e-legitimation på sin mobiltelefon, men enligt utredningen är det svårt att genomföra certifiering på nivå hög (nivå 4) eftersom det i dagsläget saknas mobiler som innehåller certifierade säkra chip. Vi menar att det minskar incitamenten för de som har BankID eller annan e-legitimation att skaffa den statliga e-legitimationen. Det är viktigt att kunna ha sin e-legitimation i sin mobiltelefon.

I utredningen nämns det på sidan 130 att:

*"för att den statliga e-legitimationen ska bli en framgång och nå större volymer – krävs att den tillhandahålls på en statligt utgiven fysisk id-handling, till exempel det nationella identitetskortet, och inte på ett blankt kort."*

Utöver det nationella identitetskortet borde det även finnas koppling till körkortet.

Helsingborg stad anser att det är önskvärt att fortsätta använda fristående aktörer vid elektronisk identifiering för att inte störa den fria konkurrensen. Staden kan dock även se att den dominans som BankId idag har, kan vara ett problem ur säkerhetssynpunkt, vilket också framförs i utredningen.

Genom att använda fristående aktörer finns det även möjlighet att använda eget användargränssnitt av inloggningsdialoger mm. för att undvika förvirring och osäkerhet hos invånare.

E-legitimationer är en samhällskritisk infrastruktur som behöver fungera 24/7. Genom att använda olika fristående aktörer för inloggning och signering minskas sårbarheten eftersom kommuner och myndigheter inte kommer påverka varandra vid eventuella cyberattacker.

### **Den statliga e-legitimationen ska utformas för att tillåta anpassningar och innehålla personlig prägel**

I utredningen framförs att e-legitimationen bör utformas för de som har synnedsättningar med bland annat taktila kännetecken på kortet. Det kan också vara svårt för personer med kognitiva svårigheter att minnas koder. Detta skulle kunna lösas genom inloggning med ansiktsgenkänning eller fingeravtryck. Det finns även personer som har svårt att klara sig själva och behöver hjälp av god man eller förvaltare. Enligt utredningen har inte varit möjligt att genomföra tester för att säkerställa att e-legitimationen fungerar bra för dessa grupper utan detta "...lämpar sig därtill bättre i ett senare skede när en produkt finns på plats att utvärdera löpande." det skulle troligen vara betydligt bättre att försöka genomföra tester av olika slag i förväg, då en sämre fungerande e-legitimation inte bidrar till att minska det digitala utanförskapet.

### **Krav på offentliga aktörer att godta identifiering genom vissa e-legitimationer**

Helsingborgs stad instämmer i att det inom e-legitimationsområdet behövs styrning avseende möjliggörande av användning av den statliga e-legitimationen i digitala tjänster, för att flera av de mål som uppställs i utredningens direktiv ska kunna uppnås. Det är dock av stor vikt att sådan styrning utformas så att det inte omöjliggör nyttjande av befintliga e-legitimationer genom privata aktörer. En statlig e-legitimation får inte få fördelar i förhållande till privata alternativ.

### **Övriga synpunkter**

Ett av syftena med e-legitimationen är att minska det digitala utanförskapet bland äldre, personer med funktionsnedsättningar och personer utan svenskt personnummer. Vi tror att kostnaden samt att hämta ut kortet på en polismyndighet kan vara ett hinder för dessa grupper, det ska vara lätt och enkelt att skaffa en e-legitimation. Att betala 400 kronor för en sådan legitimation kan av många upplevas som alltför mycket, om inte det finns ett tydligt behov.

Helsingborgs stad ser det som positivt att legitimationen utformas så att den kan användas för att skapa elektroniska underskrifter.

# Underskriftssida

Dokumentet har skrivits under elektroniskt av en eller flera personer som är listade nedan.

*Detta dokument med sin elektroniska underskrift gäller som självständig handling och uppfyller EU-krav på avancerade elektroniska underskrifter enligt eIDAS.*

*Varje underskrift kan valideras med en PDF-läsare med stöd för signaturvalidering (exempelvis Adobe Acrobat Reader) eller med Knowits valideringstjänst. Andra valideringstjänster kan användas förutsatt att dessa uppfyller de tekniska kraven enligt internationella standarder.*

*Om dokumentet skrivs ut på papper, eller om dokumentet 'skrivs ut' till ett nytt PDF-dokument, så följer inte de elektroniska underskrifterna med. Endast det elektroniskt underskrivna originaldokumentet går att validera.*